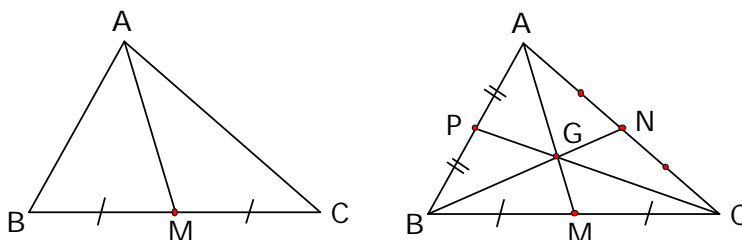

TÍNH CHẤT CÁC ĐƯỜNG TRUNG TUYẾN, ĐƯỜNG PHÂN GIÁC, ĐƯỜNG TRUNG TRỰC, ĐƯỜNG CAO CỦA TAM GIÁC.

1/ Tóm tắt lý thuyết:

+ **Đường trung tuyến** là đường xuất phát từ đỉnh và đi qua trung điểm cạnh đối diện của tam giác.

AM là trung tuyến của $\Delta ABC \Leftrightarrow MB = MC$

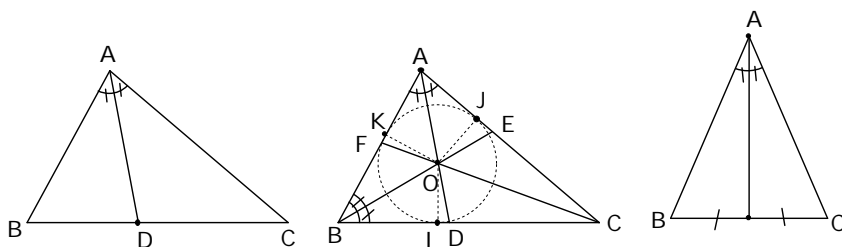
+ Một tam giác có 3 đường trung tuyến. Ba đường trung tuyến của tam giác đồng quy tại một điểm. Điểm đó cách đỉnh bằng $\frac{2}{3}$ độ dài đường trung tuyến đi qua đỉnh đó.

$$\frac{GA}{AM} = \frac{GB}{BN} = \frac{GC}{CP} = \frac{2}{3}$$

+ Giao điểm của ba đường trung tuyến gọi là trọng tâm của tam giác.

+ Trong một tam giác vuông, đường trung tuyến ứng với cạnh huyền bằng một nửa cạnh huyền.

+ **Đường phân giác** của tam giác là đường thẳng xuất phát từ một đỉnh và chia góc có đỉnh đó ra hai phần bằng nhau.

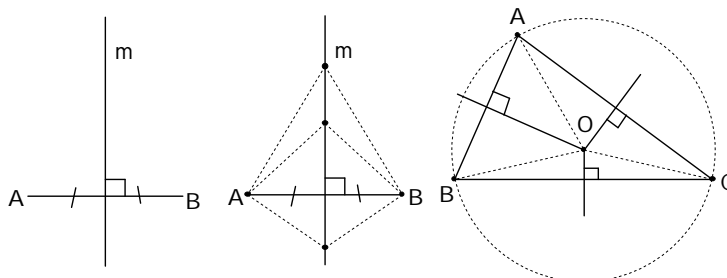

+ Một tam giác có ba đường phân giác. Ba đường phân giác của tam giác cùng đi qua một điểm. Điểm đó cách đều ba cạnh của tam giác. (giao điểm đó là tâm của đường tròn tiếp xúc với ba cạnh của tam giác)

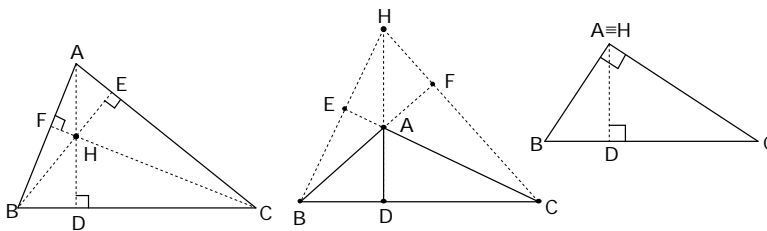
+ Trong một tam giác cân, đường phân giác kẻ từ đỉnh đồng thời là đường trung tuyến ứng với cạnh đáy.

+ **Đường trung trực của đoạn thẳng** là đường vuông góc tại trung điểm của đoạn thẳng đó.

+ **Đường trung trực của tam giác** là đường trung trực của cạnh tam giác. Một tam giác có ba đường trung trực. Ba đường trung trực của tam giác cùng đi qua một điểm. Điểm đó cách đều ba đỉnh của tam giác

+ Các điểm nằm trên đường trung trực của đoạn thẳng AB cách đều hai đầu đoạn thẳng AB.
 + Tập hợp các điểm cách đều hai đầu đoạn thẳng AB là đường trung trực của đoạn thẳng AB.
 + Đoạn vuông góc kẻ từ đỉnh đến đường thẳng chứa cạnh đối diện được gọi là **đường cao của tam giác**.
 + Một tam giác có ba đường cao. Ba đường cao của tam giác cùng đi qua một điểm. Điểm này gọi là **trực tâm của tam giác**.

2/ Bài tập:

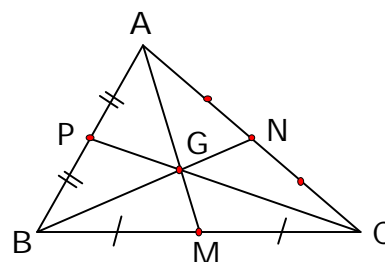
Bài tập 1: Cho hình vẽ. Hãy điền vào chỗ trống (...) cho được kết quả đúng:

a) $GM = \dots\dots GA$; $GN = \dots\dots GB$; $GP = \dots\dots GC$.

b) $AM = \dots\dots GM$; $BN = \dots\dots GN$; $CP = \dots\dots GP$.

a) $\frac{1}{2}$; $\frac{1}{2}$; $\frac{1}{2}$

b) 3 ; 3 ; 3

Bài tập 2: Cho ΔABC có BM, CN là hai đường trung tuyến cắt nhau tại G. Kéo dài BM lấy đoạn $ME = MG$. Kéo dài CN lấy đoạn $NF = NG$. Chứng minh:

a) $EF = BC$.

b) Đường thẳng AG đi qua trung điểm của BC.

Bài tập 3: Kéo dài trung tuyến AM của ΔABC một đoạn MD có độ dài bằng $1/3$ độ dài AM . Gọi G là trọng tâm của ΔABC . So sánh các cạnh của ΔBGD với các trung tuyến của ΔABC .

Bài tập 4: Cho ΔABC vuông tại A . Gọi M là trung điểm của BC và G là trọng tâm của ΔABC . Biết $GM = 1,5\text{cm}$. $AB = 5\text{cm}$. Tính AC và chu vi của tam giác ABC .

Bài tập 5: Cho ΔABC cân tại A . Các đường cao BH và CK cắt nhau tại I . Chứng minh AI là phân giác của góc BAC .

Bài tập 6: Cho $\angle xOy = 90^\circ$ và tam giác ABC vuông cân tại A , có B thuộc Ox , C thuộc Oy , A và O thuộc hai nửa mặt phẳng đối nhau có bờ là BC . Chứng minh rằng OA là tia phân giác của góc xOy .

Bài tập 7: Các phân giác ngoài của tam giác ABC cắt nhau và tạo thành ΔEFG .

- Tính các góc của ΔEFG theo các góc của ΔABC .
- Chứng minh rằng các phân giác trong của ΔABC đi qua các đỉnh E, F, G .

Bài tập 8: Cho góc nhọn xOy . Trên tia Ox lấy hai điểm A và B . Tìm trên tia Oy điểm C sao cho $CA = CB$.

Bài tập 9: Cho tam giác ABC có $AC > AB$, phân giác trong của góc A cắt BC tại D . Trên AC lấy điểm E sao cho $AB = AE$. Chứng minh rằng AD vuông góc với BE .

BÀI TẬP TỰ LUYỆN

Bài 1: Cho ΔABC cân tại A , đường cao AH . Biết $AB = 5\text{cm}$, $BC = 6\text{cm}$.

- Tính độ dài các đoạn thẳng BH , AH ?
- Gọi G là trọng tâm của tam giác ABC . Chứng minh rằng ba điểm A, G, H thẳng hàng?
- Chứng minh: $\widehat{ABG} = \widehat{ACG}$?

Bài 2: Cho ΔABC cân tại A . Gọi M là trung điểm của cạnh BC .

- Chứng minh : $\Delta ABM = \Delta ACM$
- Từ M vẽ $MH \perp AB$ và $MK \perp AC$. Chứng minh $BH = CK$
- Từ B vẽ $BP \perp AC$, BP cắt MH tại I . Chứng minh ΔIBM cân.

Bài 3: Cho ΔABC vuông tại A . Từ một điểm K bất kỳ thuộc cạnh BC vẽ $KH \perp AC$. Trên tia đối của tia HK lấy điểm I sao cho $HI = HK$. Chứng minh :

- $AB \parallel HK$
- ΔAKI cân
- $\widehat{BAK} = \widehat{AIK}$
- $\Delta AIC = \Delta AKC$

Bài 4 : Cho ΔABC cân tại A ($\hat{A} < 90^\circ$), vẽ $BD \perp AC$ và $CE \perp AB$. Gọi H là giao điểm của BD và CE.

- Chứng minh : $\Delta ABD = \Delta ACE$
- Chứng minh ΔAED cân
- Chứng minh AH là đường trung trực của ED
- Trên tia đối của tia DB lấy điểm K sao cho $DK = DB$. Chứng minh $\widehat{ECB} = \widehat{DKC}$

Bài 5 : Cho ΔABC cân tại A. Trên tia đối của tia BA lấy điểm D, trên tia đối của tia CA lấy điểm E sao cho $BD = CE$. Vẽ DH và EK cùng vuông góc với đường thẳng BC. Chứng minh :

- $HB = CK$
- $\widehat{AHB} = \widehat{AKC}$
- $HK \parallel DE$
- $\Delta AHE = \Delta AKD$
- Gọi I là giao điểm của DK và EH. Chứng minh $AI \perp DE$.

BÀI TẬP TỰ LUYỆN 2

Bài 1: Cho ΔABC có góc A bằng 60° . Tia phân giác của góc B cắt AC ở M, tia phân giác của góc C cắt AB ở N. Chứng minh rằng $BN + CM = BC$.

Bài 2: Cho ΔABC vuông tại A, M là trung điểm của AC. Trên tia đối của tia MB lấy điểm K sao cho $MK = MB$. Chứng minh rằng:

- KC vuông góc với AC.
- AK song song với BC.

Bài 3: Cho ΔABC , kẻ BD vuông góc với AC, kẻ CE vuông góc với AB. Trên tia đối của tia BD, lấy điểm H sao cho $BH = AC$. Trên tia đối của tia CE lấy điểm K sao cho $CK = AB$. Chứng minh rằng $AH = AK$.

Bài 4: Cho ΔABC có $AB = AC$. Trên cạnh AB và AC lấy các điểm D và E sao cho $AD = AE$. Gọi K là giao điểm của BE và CD. Chứng minh rằng:

- $BE = CD$
- $\Delta KBD = \Delta KCE$.

Bài 5: Cho ΔABC có góc A = 60° . Tia phân giác của góc B cắt AC ở D, tia phân giác của góc C cắt AB ở E. Các tia phân giác đó cắt nhau ở I. Chứng minh rằng $ID = IE$.

Bài 6: Cho ΔABC . Gọi M là trung điểm của AC, N là trung điểm của AB. Trên tia đối của tia MB lấy điểm E sao cho $ME = MB$, trên tia đối của tia NC lấy điểm F sao cho $NF = NC$. Chứng minh rằng:

- $\Delta MAE = \Delta MCB$.
- $AE = AF$.
- Ba điểm A, E, F thẳng hàng.

Bài 7: Cho đoạn thẳng AB, D là trung điểm của AB. Kẻ Dx vuông góc với AB. Trên Dx lấy hai điểm M và N (*M nằm giữa D và N*). Chứng minh rằng:

- a) $\triangle NAD = \triangle NBD$.
- b) $\triangle MNA = \triangle MNB$.
- c) ND là phân giác của góc ANB.
- d) Góc AMB lớn hơn góc ANB.

Bài 8: Cho $\triangle ABC$ vuông tại A, M là trung điểm của AC. Trên tia đối của tia MB lấy điểm K sao cho $MK = MB$. Chứng minh rằng:

- c) KC vuông góc với AC.
- d) AK song song với BC.

Bài 9: Cho $\triangle ABC$, kẻ BD vuông góc với AC, kẻ CE vuông góc với AB. Trên tia đối của tia BD, lấy điểm H sao cho $BH = AC$. Trên tia đối của tia CE lấy điểm K sao cho $CK = AB$. Chứng minh rằng $AH = AK$.

Bài 10: Cho $\triangle ABC$ có $AB = AC$. Trên cạnh AB và AC lấy các điểm D và E sao cho $AD = AE$. Gọi K là giao điểm của BE và CD. Chứng minh rằng:

- a) $BE = CD$
- b) $\triangle KBD = \triangle KCE$.

Bài 11: Cho $\triangle ABC$. Gọi M là trung điểm của AC, N là trung điểm của AB. Trên tia đối của tia MB lấy điểm E sao cho $ME = MB$, trên tia đối của tia NC lấy điểm F sao cho $NF = NC$. Chứng minh rằng:

- a) $\triangle MAE = \triangle MCB$.
- b) $AE = AF$.
- c) Ba điểm A, E, F thẳng hàng.

Bài 12: Cho đoạn thẳng AB, D là trung điểm của AB. Kẻ Dx vuông góc với AB. Trên Dx lấy hai điểm M và N (*M nằm giữa D và N*). Chứng minh rằng:

- a) $\triangle NAD = \triangle NBD$.
- b) $\triangle MNA = \triangle MNB$.
- c) ND là phân giác của góc ANB.
- d) Góc AMB lớn hơn góc ANB.